

2018

EIDSKOG
KOMMUNE

Årsberetning

02.04.2019

1. Innhold

1. Rådmannens innledning	2
2. Sammendrag.....	4
3. Nærmere om Eidskog kommune	6
4. Befolkningsutvikling.....	11
5. Driftsregnskap.....	13
6. Balanseregnskap	24
7. Finansforvaltning	30
8. Nøkkeltall fra KOSTRA 2018.....	34
9. Medarbeidere	36

1. Rådmannens innledning

Vi har lagt bak oss et både krevende og utfordrende år i Eidskog kommune. Fra å starte året med budsjettvedtak i desember 2017 som tilsa balanse i driften, fikk vi i januar 2018 melding om endringer i statens refusjonsordning for ressurskrevende tjenester. Endringen var så omfattende, at den for vår kommune på det meste ga reduksjon i refusjoner på opptil 12 millioner kroner.

Vi har likevel «levert». Utfordringen statens endring medførte, har vi jobbet intenst med gjennom hele året. Det ga resultater. I tillegg har vi holdt et nødvendig og sterkt fokus på ordinær drift og kostnadsnivå i kommunen. Alt dette resulterte i et positivt netto driftsresultat på ca. 6 millioner kroner, og et regnskapsmessig overskudd på nærmere 9 millioner kroner.

Jeg vil derfor rette en stor takk til dere alle som har bidratt til at vi har nådd de målene vi har satt oss, og det økonomiske resultatet vi til slutt oppnådde i 2018!

Gode resultater kommer ikke av seg selv. Mye skjer gjennom langsiktig og målrettet innsats. Men mye skjer også gjennom evnen til å «snu seg rundt» når det kreves, og gjøre grep og tiltak som viser at vi raskt kan gjøre endringer med positiv virkning for både innbyggere, brukere, organisasjon og ansatte. Det kan oppsummeres med god organisasjonskultur. Lojalitet. Og en grunnleggende holdning om å ville det beste for sin kommune.

Dette har vi klart i 2018. Det skal vi fortsette med i 2019.

Netto driftsresultat for 2018 utgjør ca. 1 % av driftsbudsjettet. Hensyntatt utgangspunktet vi fikk i januar må dette sies å være et sterkt resultat. For å definere en kommuneøkonomi som sunn og i god balanse, setter staten en målsetting på 1,75 %.

Netto driftsresultat bør ha dette nivået av flere grunner. Ikke for å spare penger. Men for å ha nødvendig kapital til nødvendige avsetninger og disposisjoner, og finansiering av fremtidige låneopptak og dekning av renter og avdrag.

Dette er en økonomistyring vi skal fortsette med. Det er nemlig å påpeke at kommunens lånegjeld er høy og at egenkapitalbeholdning er lav. Dette betyr et til enhver tid kritisk blikk på økonomiens tåleevne ift drift og investeringer.

En suksessfaktor for vårt resultat er også det relativt lave sykefraværet i kommunen. Vi har 7,35 % samlet for året. Dette skal vi ta som et tegn på trivsel, fornøyde medarbeidere og et generelt godt arbeidsmiljø. Vi har i 2018 hatt høyt fokus på nærvær, og dette gode arbeidet har båret frukter.

Jeg må derfor rette en takk til alle ansatte, folkevalgte, tillitsvalgte og ledere, som i sum har bidratt til at vi oppnår de resultater vi gjør. Det er god kultur for tverrfaglig samarbeid, fokus på en nøktern drift og stor grad av ansvarlighet i Eidskog kommune. Dette er verdier vi skal ta vare på, og minne oss om, når utfordringene og de «mer krevende» tider eller saker dukker opp.

For, de krevende tider kommer. Vi er helt avhengig av at vi til enhver tid har et kritisk blikk på vårt driftsnivå, og tilpasser denne til de gjeldende rammebetingelser. Det arbeidet startet vi på i 2018. Det er vi nødt til å fortsette med i 2019. Kravet om 1,75 % i netto driftsresultat i økonomiplanperioden er vedtatt, og ligger fast.

Å innrette driften til fremtidens behov og etterspørsel, vil utsette oss for krevende beslutninger. Vi må finne rom for å finansiere nye tilbud, og erkjenne at noen tilbud må reduseres. Kommende budsjettprosess ift Budsjett 2020 og Økonomiplan 2020-23 vil gi oss noen svar på disse utfordringene.

Som rådmann kan jeg ikke understreke sterkt nok betydningen av å ha en positiv og konstruktiv tilnærming til utvikling og endring.

I 2018 fikk vi tid til å «sette» organisasjonen etter stor endring av alle enheter i rådhuset. Servicetorget ble etablert, som det nye og tydelige møtepunktet for våre innbyggere. Det er veldig hyggelig å registrere den positive mottakelsen dette grepet fikk. I tillegg en fortsatt god kultur for samarbeid over sektorgrenser, nye veivalg mht organisering av tjenester, og utvidet samarbeid lokalt og regionalt har gitt meget positive resultater. Interregionalt har vi så absolutt vist oss som en kommune som «vil samarbeid» og tenker utvikling, noe både inntredelsen i Glåmdal Brannvesen IKS og det regionale innkjøpssamarbeidet RIIK viser. 2018 ble også året vi markerte 100-årsjubileet for Hans Børli, hvilket ble stor kulturell suksess for kommunen.

Vi er og skal fortsatt være en JA-kommune, og både nærings- og stedsutvikling skal få økt fokus i 2019. Målet er å bygge opp under alt det positive vi kan by på i Eidskog, og bli enda bedre og mer attraktiv for å få ny bosetting og etablering av virksomhet i vår flotte og innholdsrike kommune.

2018 har vist at vi gjennom godt samarbeid både administrativt og politisk, faglig dyktighet, trivsel og godt arbeidsmiljø, kan skape veldig gode resultater. Vi nådde viktige mål i 2018, og vi skal gjøre det samme i 2019.

Takk for innsatsen til alle i Eidskog kommune!

Eidskog, 31. mars 2019

Trond Stenhaug
rådmann

2. Sammendrag

Måloppnåelse:

	Mål 2018	Resultat 2018	Måloppnåelse
Netto driftsresultat	-0,5 %	0,97 %	Ja

Kort økonomisk sammendrag:

SAMMENDRAG - HOVEDTALL FOR DRIFTSUTVIKLING 2015 - 2018				
<i>Beløp i hele 1.000 kr.</i>				
	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018
Sum utgifter	475 907	524 126	551 539	579 094
Sum inntekter	491 112	547 582	561 708	584 784
Brutto driftsresultat	18 359	26 472	12 799	9 301
Netto driftsresultat	15 205	23 457	10 170	5 690
Inndekking av t.å. underskudd	0	0	0	0
Regnskapsmessig:				
overskudd	11 510	19 414	4 091	8 991
underskudd				

- Tabellen viser utviklingen i driftsutgifter (inkl. renteutgifter og låneavdrag, men ekskl. avskrivninger), og driftsinntekter (inkl. renteinntekter/kapitalutbytte) for perioden 2015-2018, samt resultattall for samme periode.
- Driftsutgiftene økte med 27,6 mill. kr. fra 2017 til 2018.
- Driftsinntektene økte med 23,1 mill. kr. fra 2017 til 2018.
- Total omsetning er på 584 mill. kr for 2018
- Overskudd i 2018 med ca. 8,9 mill. kr. Overskuddet fremkommer i hovedsak på grunn av høyere skatteinntekter i forhold til budsjett,

sammen med høyere overføringer med krav om motytelse enn budsjettert.

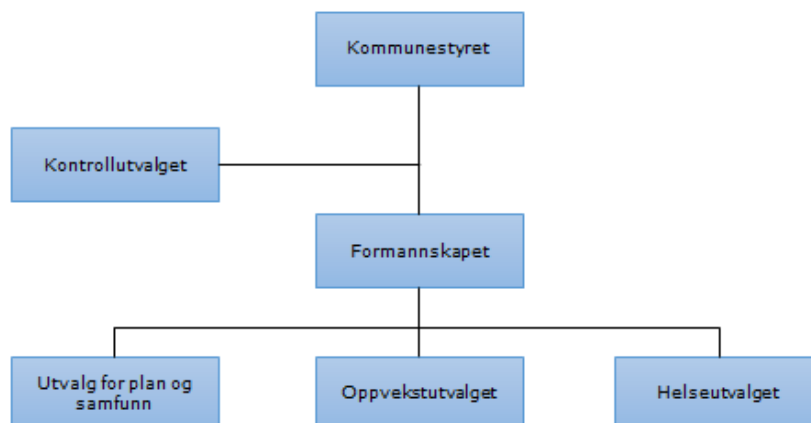
- Befolkningen har gått ned med 28 personer i 2018, og sammensetningen endres. Dette gir utfordringer ift framtidige lavere skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten.
- Arbeidskapitalen er på -706 mill. kr. Likviditeten er fortsatt ikke tilfredsstillende.

Utfordringer de nærmeste år:

- Tilpasse aktiviteter/tjenester i forhold til økonomiske ressurser. Økning utgifter må bli lavere enn økning inntekter!
- Bygge opp egenkapital. Likviditeten må forbedres gjennom oppbygging av disposisjonsfond. Disposisjonsfondet må minst være like stort som amortisert premieavvik.
- Ikke å benytte årlig premieavvik til finansiering av drift.
- Innarbeiding av reserver/avsetninger for uforutsette utgiftsøkninger og inntektssvikt.
- Drive en kontinuerlig prosess med utvikling/endring av organisasjonen i forhold til tjenesteyting.
- Beholde dagens innbyggere, og få til befolkningsvekst. Hvordan redusere nedgangen av innbyggere i kommunen? Hvordan håndtere demografien til det beste for innbyggeren?
- Folkehelse – tilpasse økonomien til nok forebyggende arbeid tiltak
- Nye lovkrav og reformer
- Endringer i inntektssystemet. Ut fra signaler fra regjeringen kan det bli fremtidig økonomiske utfordringer på bakgrunn av nye kostnadsnøkler.

3. Nærmere om Eidskog kommune

3.1 Politisk organisering

Perioden 2016-2019 består kommunestyret av 25 representanter og har følgende fordeling:

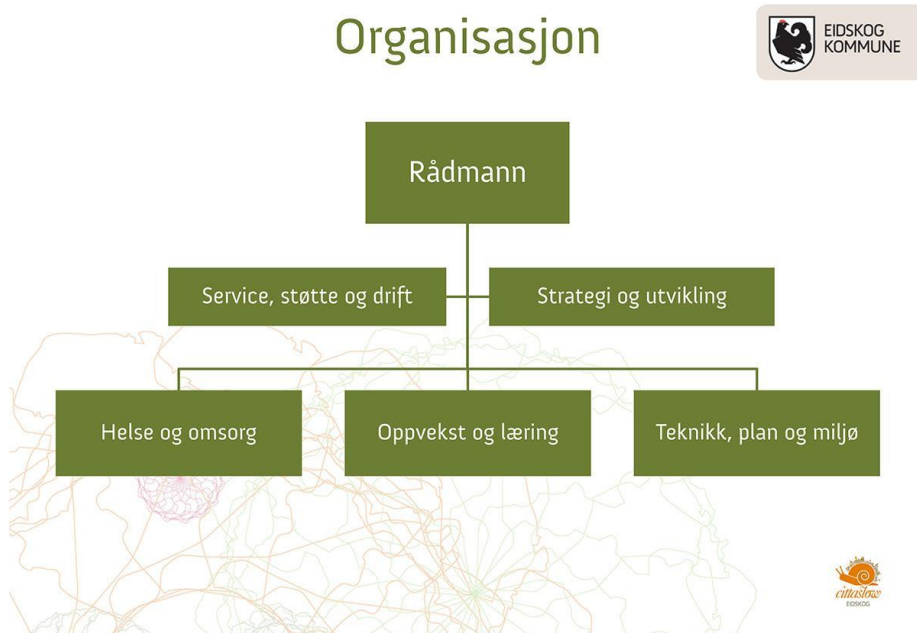
- Arbeiderpartiet: 10 representanter
- Senterpartiet: 7 representanter
- Høyre: 3 representanter
- Fremskrittspartiet: 2 representanter
- Venstre: 1 representant
- Uavhengig: 2 representant

Formannskapet består av 7 medlemmer. De velges blant medlemmene av kommunestyret for fire år av gangen.

Kontrollutvalget er kommunestyrets hjelpeorgan/arbeidsorgan og skal føre det tilsyn med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret.

Kontrollutvalget består av 5 medlemmer og rapporterer til Kommunestyret.

3.2 Administrativ organisering

Eidskog kommune har en tradisjonell organisering, med 3 tjenesteytende virksomheter, og en intern drift som i hovedtrekk understøtter tjenesteproduksjonen i virksomhetene.

3.3 Kort om internkontroll

Begrepet internkontroll kan oppfattes som samtlige tiltak kommunen gjør for å unngå uønskede hendelser.

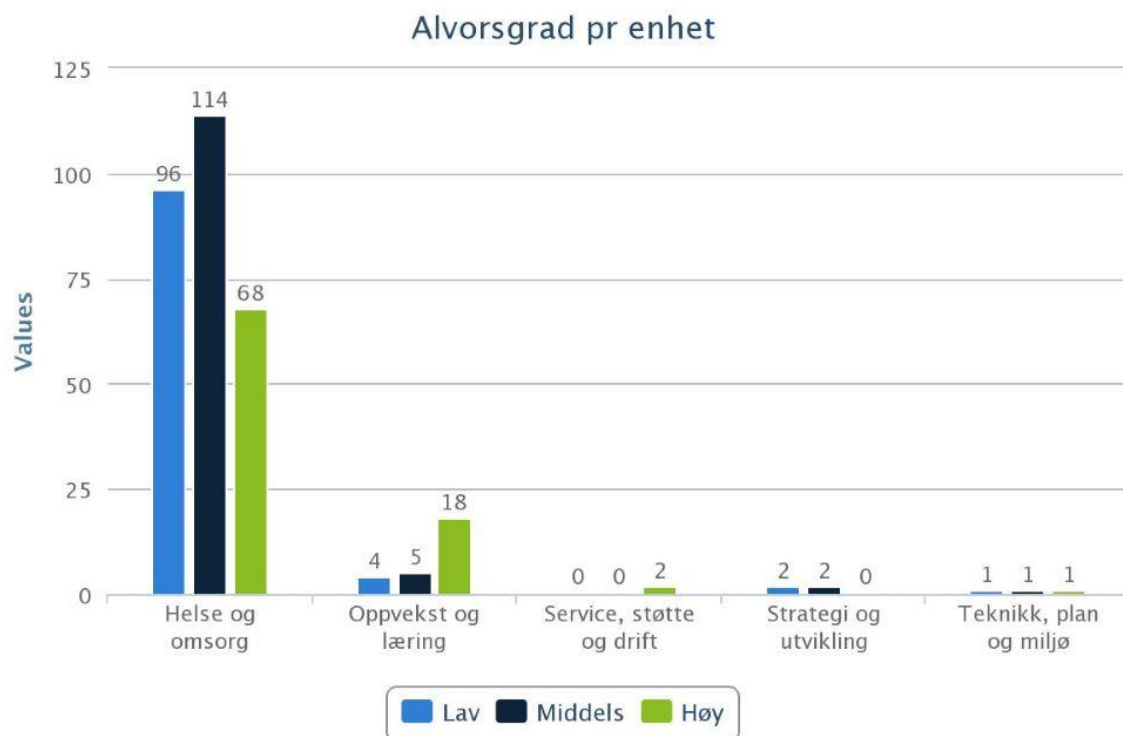
Gjennom ulike særlover og forskrifter stilles det krav til etablering og utforming av internkontroll. Internkontroll omfatter alle tenkelige skader/uhell/ulykker/feil som kan gå ut over personer, bygninger, økonomi, natur, miljø og samfunnet generelt. Internkontroll er således ikke noe som en bestemt avdeling/enhet ivaretar på vegne av hele kommunen, men er summen av det alle gjør for å sikre god faglig kvalitet på kommunens tjenesteproduksjon. Kommunen kan ikke sikre seg 100 % mot uforutsette eller uheldige hendelser, men gjennom en styrket internkontroll har man bedre forutsetninger for målrettet forebygging.

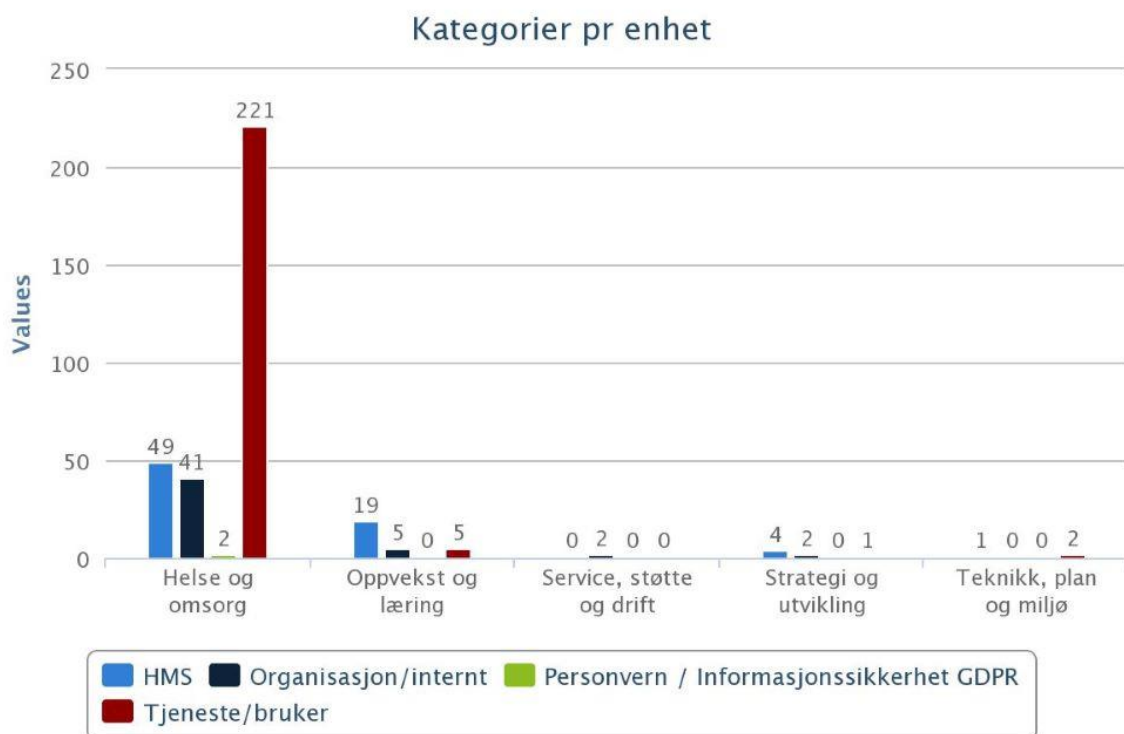
Kommunen har et eget kvalitetssystem, og benytter kvalitetslosen som et verktøy som en del av ivaretagelse av internkontrollen. Her meldes avvik i forhold til tjenesteproduksjon og rutiner.

Alle reglementer, skjemaer og rutiner til kommunen ligger inne i systemet. Økonomisk og driftsmessig rapporteres hvert tertial til formannskap og kommunestyret. Kommunen har et system for delegasjoner og godkjenningsrutiner når det gjelder økonomi.

Kommunen har også stadig tilsyn fra oppfølgende myndighet og revisjon som kan avdekke avvik som følges opp og lukkes.

Statistikk fra avvikssystemet i 2018:

3.4 Etiske retningslinjer

Kommunens etiske retningslinjer er som følger:

«Vi i Eidskog kommune vil at hver enkelt ansatt eller folkevalgt skal bli oppfattet som profesjonell, nytenkende, modig og redelig.»

Retningslinjene er implementert i organisasjonen.

Kommunestyret har i 2018 vedtatt nye etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte i kommunen, ref. sak KS-051/18.

3.5 Kommuneplan og Planstrategi

Kommuneplanens samfunnsdel 2014-2027 er kommunens overordnede styringsdokument. Til arbeidet med planstrategi ble målene vurdert som fortsatt riktige, og at samfunnsdelen beholdes. Rullering av kommuneplanens arealdel er fortsatt forsinket og vil bli ferdig i løpet av våren 2019. Det er gitt informasjon om dette til utvalg for plan og samfunn, formannskapet samt kommunestyret.

Kommunedelplan for kulturminner ble ferdigstilt og lagt frem for politisk behandling tidlig 2018. Planen ble vedtatt.

3.6 Folkehelseoversikt

Folkehelseoversikt i tråd med folkehelseloven ble vedtatt i 2016, og videreført i 2017 og 2018. Den peker på at kommunen har utfordringer innenfor dette området, men også at det gjøres flere gode tiltak for å møte disse.

Folkehelseoversikten er et nyttig redskap for å identifisere våre utfordringer i Eidskogsamfunnet, og utgjør en sentral del av tilpasningen av tjenestetilbudet vårt.

3.7 Regional utvikling – Byregionprogrammet

Kommunen har fortsatt det gode samarbeidet gjennom 2018 med sin deltakelse i Byregionprogrammet, sammen med de andre Glåmdalskommunene.

Kommunen skal fortsatt jobbe sammen i Kongsvingerregionen for å skape netto vekst på 100 nye arbeidsplasser pr år.

Målet om regional arbeidsplassvekst er viktig for alle kommunene i regionen fordi:

- Kongsvingerregionen er et felles arbeidsmarked som blir stadig tettere integrert.
- Økning i antallet arbeidsplasser øker muligheten for å rekruttere nye innbyggere og ny kompetanse til regionen.
- Lokale arbeidsplasser gir folk mulighet til å jobbe lokalt og være aktive samfunnsborgere utenom arbeidstid (liten pendleravstand).

Byregionprogrammet er viktig for Eidskog kommune. Som en sterk og velfungerende region, utgjør Kongsvingerregionen på mange måter ett bo- og arbeidsmarked. I denne sammenheng er det derfor viktig å ta både lokalt og regionalt ansvar og lederskap. Som gjennom dette bidrar til fortsatt vekst i og av regionen. Det er rådmannens vurdering at det som er godt for Kongsvinger, er godt for Eidskog, og det som er godt for Eidskog er godt for Kongsvinger. Gjennom felles forankring og samarbeid vil vi som kommune og region lykkes best.

I 2018 har kommunen vært aktiv både med roller i koordineringsgruppen, sikret solid deltakelse i Byregionprogrammets styringsgruppe av både ordfører og rådmann.

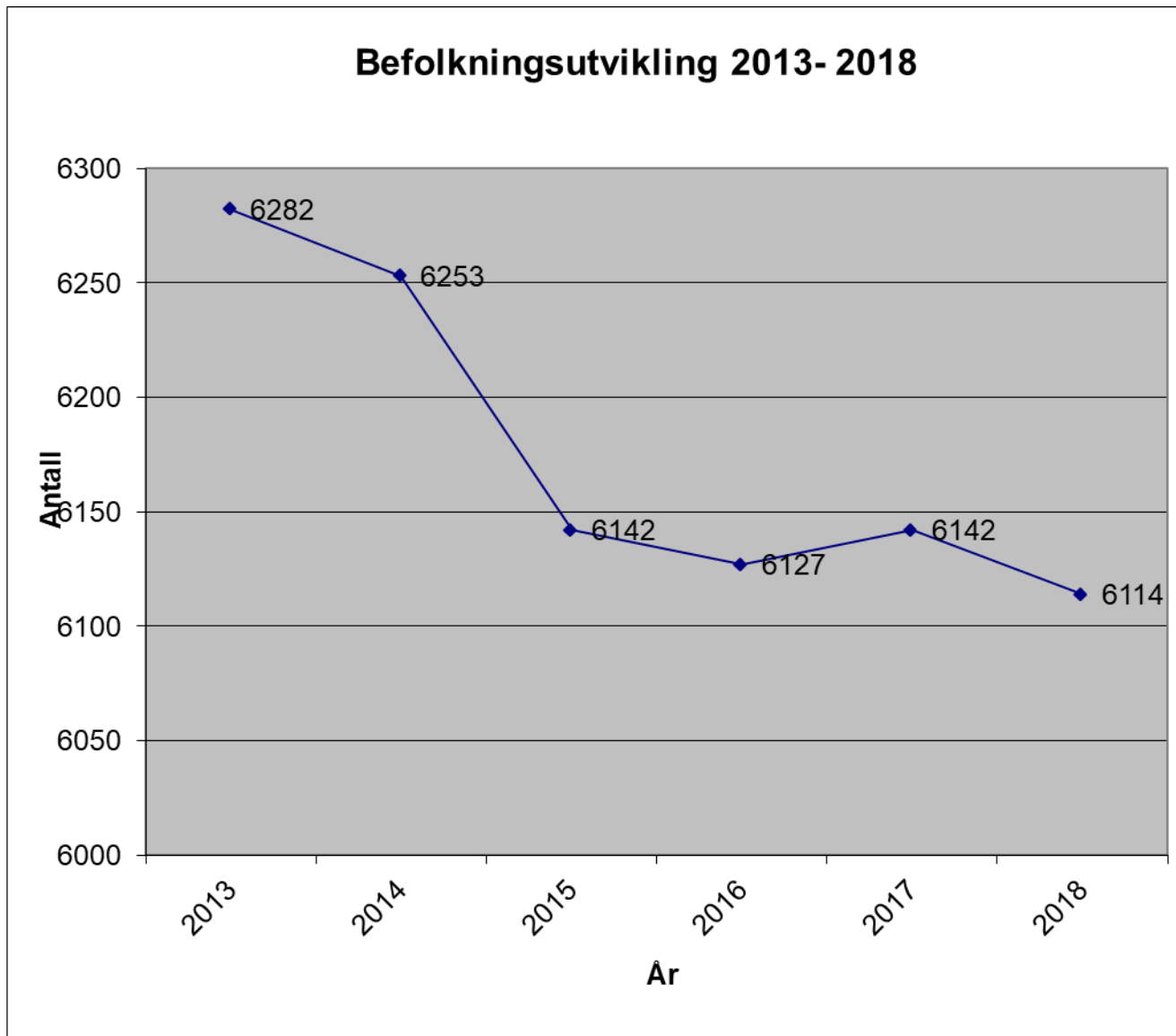
I tillegg har vi bidratt til utarbeidelse av en felles regional kommunikasjonsstrategi for Kongsvingerregionen samt grunnlaget for en felles strategiplan for kompetanserekuttering i regionen.

I 2018 ble også grunnlaget lagt for medlemskap i Visit Kongsvingerregionen for å jobbe med destinasjonsutvikling i regionen. En egen destinasjonsstrategi er vedtatt med fokus på 4 områder.

1. Skape økt overnattingskapasitet som tilfredsstiller «fremtidens behov»
2. Skape unike naturopplevelses-produkter og tilrettelagt for internasjonal turisme
3. Videreutvikle 2-3 nasjonale arrangementer
4. Målrettet nasjonal og internasjonal markedskommunikasjon av konkrete produkter

Målet bør være å få 150 % flere besøkende i regionen i 2025 gjennom å tilrettelegge for unike natur- og kulturopplevelser, matopplevelser og tidsriktig overnatting.

4. Befolkningsutvikling

Trenden viser at befolkningstallet fortsetter å gå ned, fra 2013 til 2018, unntatt en liten oppgang i 2017. Nedgangen er størst for aldersgruppen 6-66 år, en nedgang med 152 personer fra 2013 til 2018. Kommunen har en skjev aldersfordeling i forhold til landsgjennomsnittet.

Konsekvensen ved nedgangen er at kommunen i perioden har tapt frie inntekter fra staten, både gjennom rammeoverføringer og skatteinntekter.

Oppstillingen under viser befolkningstall for Eidskog fordelt på aldersgrupper.

År	2013	2014	2015	2016	2017	2018
0-5	320	295	270	282	273	268
6-15	714	709	638	609	593	571
16-66	4 084	4 057	3 987	3 953	3 974	3 932
67+	1 164	1 192	1 247	1 283	1 302	1 343
Totalt	6 282	6 253	6 142	6 127	6 142	6 114

5. Driftsregnskap

5.1 Hovedoversikt – artsgrupperte inntekter og utgifter

	Regnskap 2018	Just. Budsjett 2018	Oppr.bud sjett 2018	Regnskap 2017
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	16 660	16 312	16 312	15 973
Andre salgs- og leieinntekter	42 261	36 621	36 621	38 286
Overføringer med krav til motytelse	122 956	80 371	80 371	108 873
Rammetilskudd	237 755	238 903	238 903	233 700
Andre statlige overføringer	15 420	13 810	13 810	18 920
Andre overføringer	136	0	0	159
Skatt på inntekt og formue	129 211	122 356	122 356	125 225
Eiendomsskatt	17 622	17 260	17 260	17 705
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0
Sum driftsinntekter	582 021	525 634	525 634	558 842
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	322 191	303 531	303 710	306 717
Sosiale utgifter	72 955	68 528	71 400	71 487
Kjøp av varer og tj som inngår i tj	68 631	61 189	58 312	65 970
Kjøp av tjenester som erstatter tj	54 110	50 749	50 399	52 968
Overføringer	34 910	19 781	17 329	29 622
Avskrivninger	20 738	20 738	20 192	19 949
Fordelte utgifter	-815	-530	-530	-670
Sum driftsutgifter	572 720	523 985	520 811	546 043
Brutto driftsresultat	9 301	1 649	4 823	12 799
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	2 696	2 385	2 085	2 555
Gevinst på finansielle instrumenter	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	66	25	25	311
Sum eksterne finansinntekter	2 762	2 410	2 110	2 866
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	9 302	9 460	9 460	8 226
Tap på finansielle instrumenter (or	0	0	0	0
Avdrag på lån	17 735	18 210	18 210	17 877
Utlån	75	0	0	12
Sum eksterne finansutgifter	27 112	27 670	27 670	26 115
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-24 350	-25 260	-25 560	-23 249
Motpost avskrivninger	20 738	20 738	20 192	20 619
Netto driftsresultat	5 690	-2 873	-545	10 170
Interne finanstransaksjoner				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mi	4 091	4 091	0	19 414
Bruk av disposisjonsfond	2 328	2 328	0	0
Bruk av bundne fond	5 310	1 175	1 175	2 723
Sum bruk av avsetninger	11 728	7 593	1 175	22 137
Overført til investeringsregnskaper	0	0	0	0
Dekning av tidligere års regnsk.m.	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	4 591	4 591	500	21 414
Avsatt til bundne fond	3 836	130	130	6 802
Sum avsetninger	8 427	4 721	630	28 217
Regnskapsmessig mindreforbruk	8 991	0	0	4 091

Årets mindreforbruk beløper seg til 8,9 mill.kr.

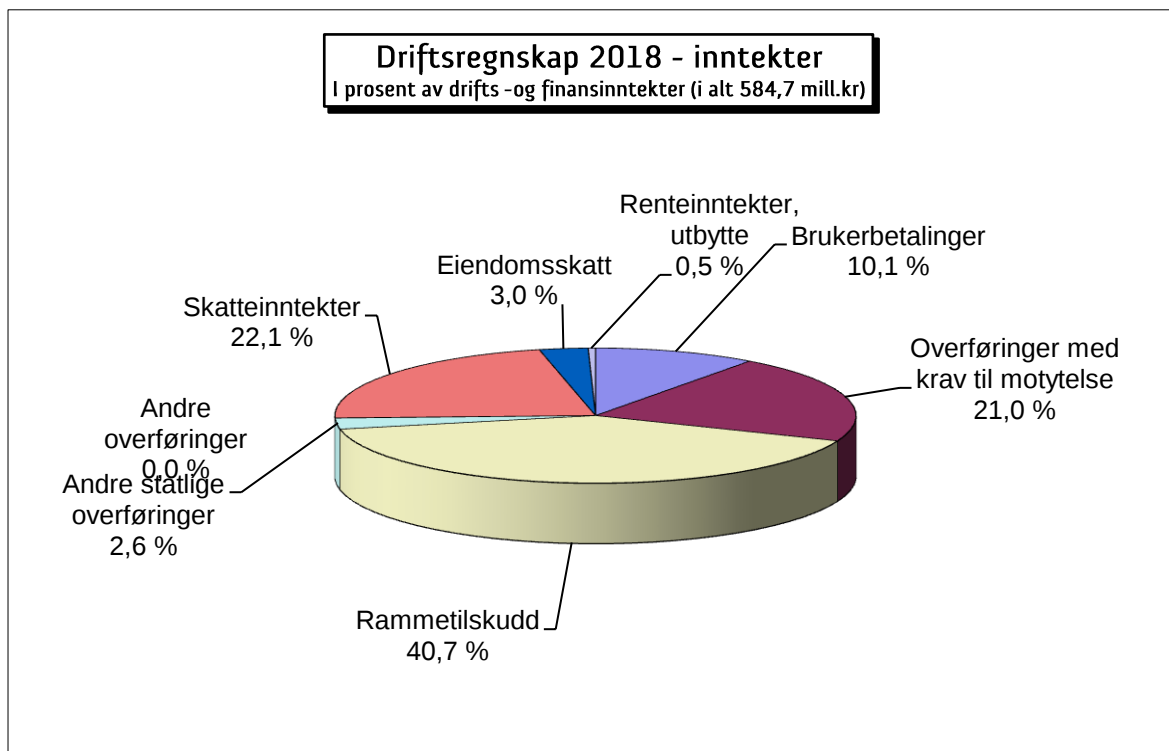
Kommunens regnskap for 2018 viser et overskudd på 8,9 mill. kr. Dette inkluderer et bokført estimat på refusjoner for ressurskrevende tjenester på ca. kr 68,4 mill. et estimat som enda ikke er ferdig revidert. Det må tas høyde for at en stor andel av årets overskudd avsettes til nedjustering av refusjonsinntekten, ut i fra foreløpige anslag fra revisjonen. Endelig refusjon mottas i juni/juli 2019.

Inntekter

Inntektssiden i driftsregnskapet:

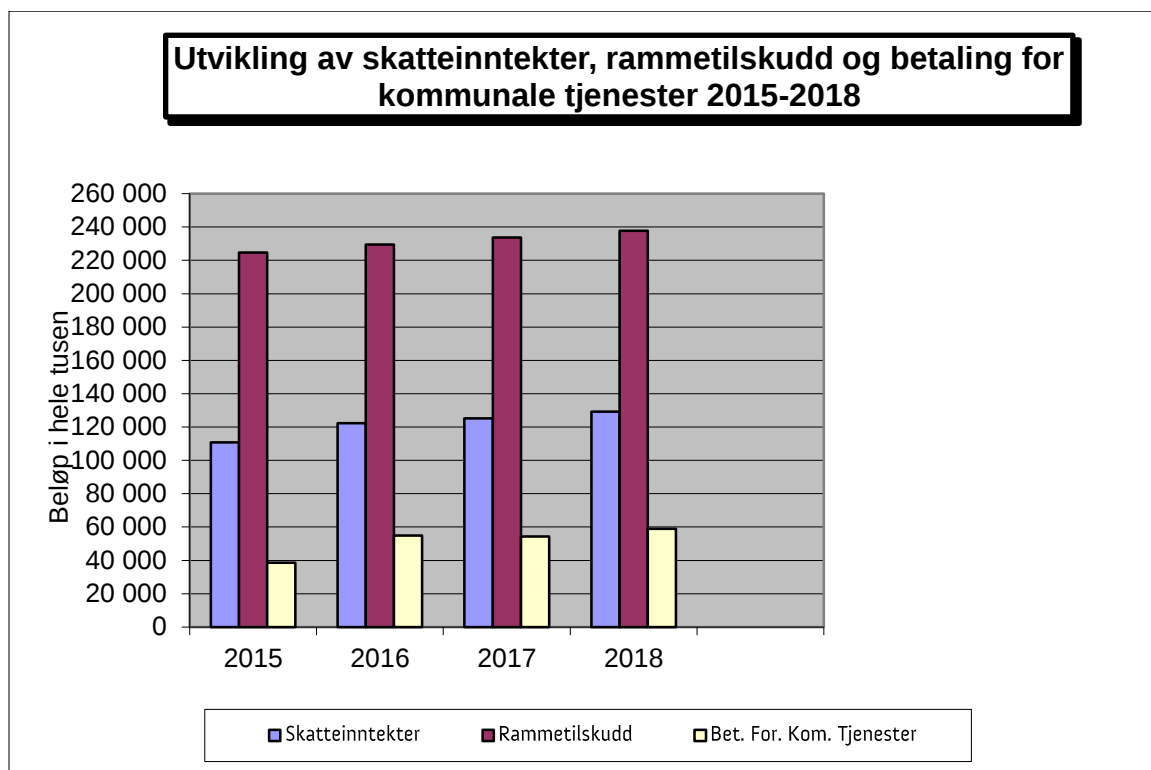
- Kommunens samlede inntekter inkl. finansinntekter er på 585 mill. kr. Sum driftsinntekter, ekskl. finansinntekter, viser en merinntekt på ca. 1,1 %, dvs. på 56,4 mill. kr i forhold til justert budsjett. Det meste av merinntektene har sammenheng med utgiftssiden.
- Hovedsakelig skyldes merinntektene
 - Statstilskudd på 10,7 mill. kr (enten benyttet i 2018 eller avsatt til neste år)
 - Skatteinngang på 6,9 mill. kr
 - Overføringer med krav til motytelse (eks mva.-komp) på 30,2 mill. kr.
 - Momskompensasjon 12,3 mill. kr
- Rammetilskudd fra staten, var i opprinnelig budsjett 238,9 mill. kr. Mens regnskapsført beløp viser en inntekt på 237,8 mill. kr. Dvs. en mindreinntekt i forhold til budsjett på 1,2 mill.kr. Grunnen til nedgang i rammetilskudd er veksten i skatteinntekter.
- Overføringer med krav om motytelse, var i opprinnelig budsjett på 80,4 mill. kr. Regnskapsført beløp viser en inntekt på 122,9 mill. kr. Dvs. en merinntekt i forhold til budsjett på 42,6 mill. kr. Av dette utgjør mva.-komp 12,3 mill.kr. Overføringer med krav om motytelse økte med 14,1 mill.kr fra 2017 til 2018.
- Skatteinntektene var opprinnelig budsjettert med 122,4 mill. kr. Faktisk inngang for 2018 ble på 129,2 mill. kr. Dvs. en merinntekt i forhold til budsjett på 6,9 mill. kr. Skatteinntektene økte med 3,9 mill. kr (1,04 %). På landsbasis økte skatteinntektene for kommunene 3,7 % fra 2017 til 2018.
- Skatteinntektene i Eidskog utgjør 68,5 % av landsgjennomsnittet. Skatteinntektene i 2018 utgjorde per innbygger 21 037 kr, det var 599 kr høyere enn i 2017. Mindreinntekten av skatt i forhold til landsgjennomsnittet er gjennom skatteutjevningssiden av rammetilskuddet kompensert opp til 93,8 % av landsgjennomsnittet av sum skatteinntekter og skatteutjevning.

- Finansinntekter: Renteinntekter er 0,3 mill.kr høyere enn budsjett.

- Overstående diagram viser artsgrupperte inntekter for 2018, eksklusive bruk av avsetninger og fond.
- Diagrammet viser at rammetilskudd og skatteinntekter er kommunens hovedinntekter, og utgjør 62,8 % av kommunens driftsinntekter

Utvikling av skatteinntekter, rammetilskudd og betaling for kommunale tjenester 2015-2018

- Diagrammet viser forholdet mellom skatteinntekter (ekskl. eiendomsskatt), rammetilskudd og inntekter fra kommunale tjenester/avgifter.
- Det viser at det er rammetilskudd inkl. skatteutjevning som står for den største inntekstveksten i perioden
- Skatteinntektene har hatt en økning.

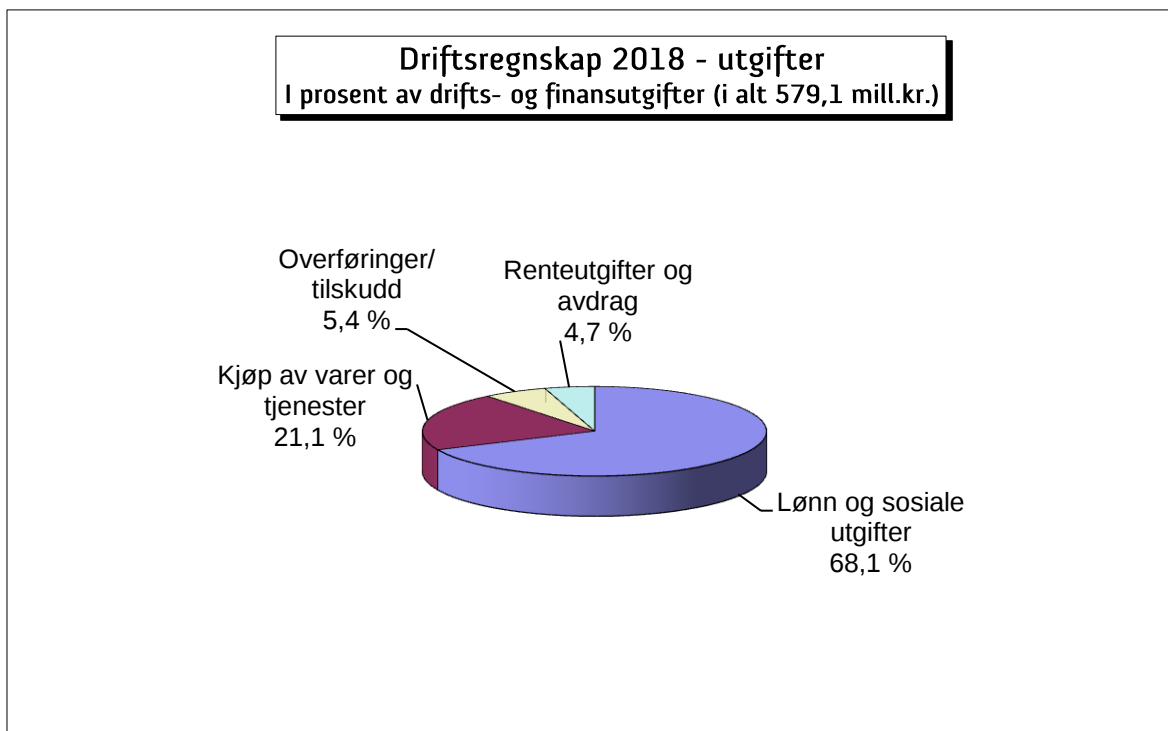
5.2 Utgifter

- Sum driftsutgifter, ekskl. finansutgifter, viser en merutgift på i alt 48,7 mill. kr (1,1 %) i forhold til justert budsjett.
- Hovedsakelig skyldes avviket:
 - Lønn og sosiale utgifter på 23,1 mill. kr.
 - Kjøp av varer og tjenester på 10,8 mill. kr
 - Andre overføringer på 2,8 mill. kr (ekskl. mva.-komp)

- Lønn og sosiale utgifter utgjør totalt 395,1 mill. kr. For 2018 var det en merutgift på 23,1 mill. kr i forhold til justert budsjett. Dette utgjør 1,07 % av totalbudsjettet inkl. sosiale utgifter på 372 mill. kr.
 - Avviket på rene lønnsutgifter var på 18,7 mill. kr. Herav har lørdag-/søndag, helg-/helligdags tillegg ett avvik på 2,2 mill. kr., vikarlønn sykefravær har et avvik på 6,4 mill. kr., vikarlønn ferie har ett avvik på 1,7 mill. kr., vikarlønn ubekvemstillegg har et avvik på 1,6 mill. kr., ekstrahjelp har ett avvik på 2,5 mill. kr., lønn overtid 1,5 mill. kr., engasjementstillinger med 0,3 mill. kr, Introduksjonsstønad med kr 0,4 mill. kr., og 0,7 mill. kr skyldes annen lønn.
 - Hovedtyngden ligger på helse og omsorg.
 - Totalen viser 1,4 mill. kr lavere enn spesifiseringen, dette skyldes bl.a. lavere lønnskostnader på kvalifiseringsstønad med kr 0,3 mill. kr, vikarlønn svangerskap med kr 0,5 mill. kr., Møtegodtgjørelse med 0,2 mill. kr
- Sosiale utgifter har en merutgift ift justert budsjett med 4,4 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak at bokført pensjons-kostnad til KLP var 6,5 mill. kr mer enn justert budsjett i 2018, og kr 1 mill. kr mindre enn justert budsjett på arbeidsgiveravgift, 0,7 mill. kr mindre på SPK og 0,4 mindre på premieavviket. Utgiftsføringen inkluderer korrigering av tidligere års feil. Samtidig må det legges til grunn at det er inntektsført kr 14,1 mill. som bruk av premiefond under finans-området i 2018.
- Premieavviket for 2018 til både KLP og SPK er inntektsført med 5,6 mill. kr inkl. arbeidsgiveravgift. Premieavviket for 2018 skal da utgiftsføres de neste 7 årene med 0,8 mill. kr. Pr. år.
- Det er en merutgift på overføringer på 15,1 mill. kr. I forhold til justert budsjett på 19,8 mill. kr. Avviket skyldes i hovedsak ingen budsjettering på momskompensasjon med 12,3 mill. kr, da denne er lik på inntektssiden.
- Finansutgifter: I opprinnelig budsjett for 2018 var det lagt til grunn en rente på 2,2 %. Renten har ligget under dette.
- Det er ikke foretatt innbetalinger etter beregning av «minste avdrag» i 2018. Da beregninger iht. minste avdragsberegning i 2018 ikke medførte ytterligere betalinger av avdrag utover kommunens betalingsplaner for låneporteføljen. Sammenlignet med 2017 ble det betalt 17,8 mill. kr mot 17,7 mill. kr. I 2018. dvs. 0,1 mill. kr mindre avdragsutbetaling i 2018. Låneopptak til investeringer ble gjennomført først i desember 2018.

Det er en mindre utgift på rente utgifter 0,1 mill. kr, samt en mindre utgift på avdrag på 0,5 mill. kr. Dette tilsier at bokførte renter og avdrag er 0,6 mill. kr. lavere enn budsjettert.

- Driftsutgiftene har hatt en økning fra 2017 til 2018 tilsvarende 1,05 %, dvs. 26,7 mill. kr

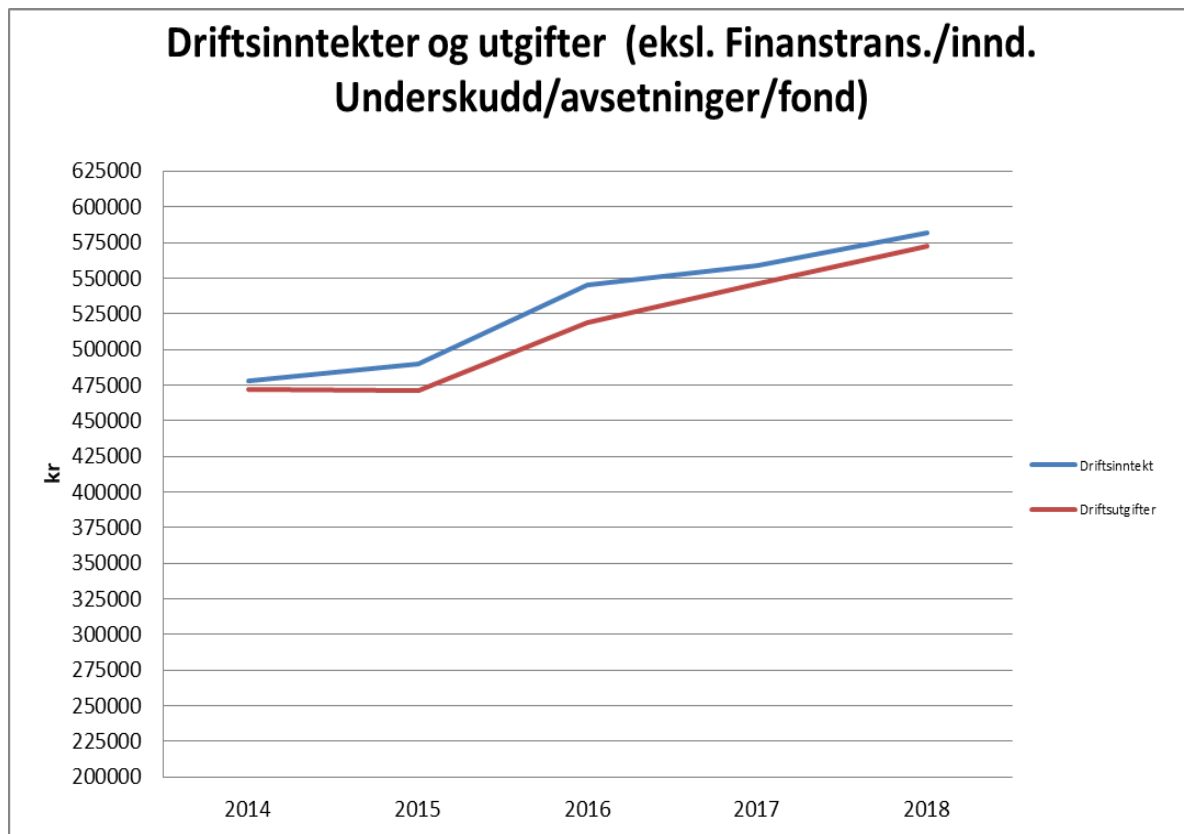

- Overstående diagram viser artsgrupperte driftsutgifter for 2018 eksklusive avsetninger.
- Lønn og sosiale utgifter utgjør den største andelen av driftsutgiftene i kommunen. Den store andelen av driftsutgiftene kan forklares ut fra at kommunen er en tjenesteproduserende virksomhet som er avhengig av personell for å kunne utføre den brukerrettede og lovpålagte innsatsen mot innbyggerne.

Virksomhetsresultater

	Regnskap (R) 2018	Just. Budsjett (JB) 2018	Oppr. Budsjett 2018	Avvik (R) - (JB)
VIRKSOMHET 100 INTERN DRIFT:				
Utgifter	64 622	62 240	34 295	2 382
Inntekter	-8 551	-2 011	-1 492	-6 541
Sum Stab	56 071	60 229	32 803	-4 158
VIRKSOMHET 200 TEKNIKK, PLAN OG MILJØ:				
Utgifter	115 337	97 556	118 840	17 781
Inntekter	-49 609	-35 489	-36 508	-14 120
Sum Samfunn	65 728	62 068	82 332	3 660
VIRKSOMHET 300 OPPVEKST OG LÆRING:				
Utgifter	147 984	137 166	134 739	10 818
Inntekter	-24 273	-14 647	-14 647	-9 626
Sum Oppvekst og Læring	123 711	122 520	120 093	1 191
VIRKSOMHET 400 HELSE OG OMSORG:				
Utgifter	262 501	237 693	230 750	24 808
Inntekter	-105 679	-82 839	-82 839	-22 841
Sum Helse og Omsorg	156 822	154 855	147 911	1 967
VIRKSOMHET 500 FINANS / AVSETNING:				
Utgifter	39 953	34 038	38 836	5 915
Inntekter	-442 286	-433 709	-421 975	-8 577
Sum Finansiering/Avsetning	-402 333	-399 671	-383 138	-2 663
TOTALT ALLE VIRKSOMHETER:				
Utgifter	630 398	568 694	557 461	61 704
Inntekter	-630 398	-568 694	-557 461	-61 704
Sum alle Virksomheter	0	0	0	0

5.3 Forholdet driftsinntekter og driftsutgifter

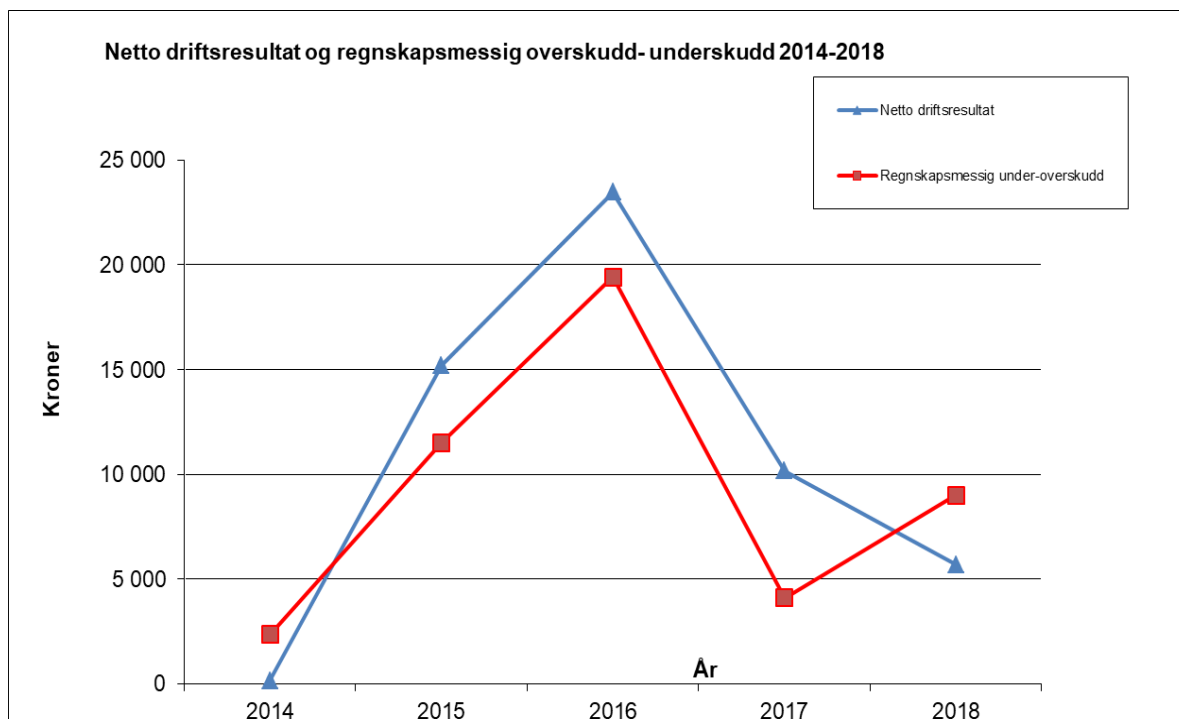

Grafen viser at inntektene har steget litt i 2018, men det har også utgiftene gjort, i større grad. Fortsetter denne trenden er det fare for en usunn og ustabil kommuneøkonomi.

5.4 Avsetninger og bruk av avsetninger i driftsregnskapet

- I 2018 er det avsatt 4,6 mill. kr til disposisjonsfond. I opprinnelig budsjett var det forutsatt en avsetning på 0,5 mill. kr. Hele overskuddet for 2017 pålydende 4,1 mill. kr ble avsatt til disposisjonsfond, jmf. K-sak 101/18, inklusive 2,3 mill. kr til eget disp. fond premieavvik.
- Avsetninger til bundne fond i driftsregnskapet utgjør 3,8 mill. kr. Avsetningen gjelder ubrukte statstilskudd og gavemidler.
- Bruk av bundne fond gjelder inntektsføring av tidligere avsatte statstilskudd og andre bundne fond med 5,3 mill. kr.

5.5 Regnskapsmessige resultater

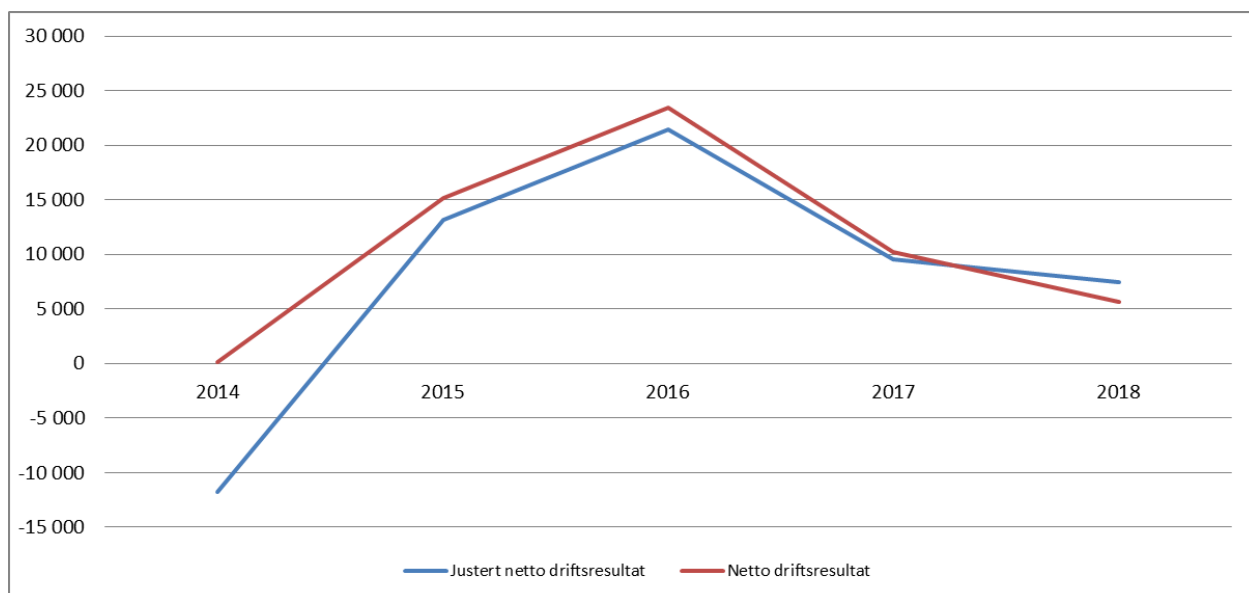

- Netto driftsresultat gir uttrykk for i hvilken grad kommunen er i stand til å foreta avsetninger av løpende driftsinntektene.
- Netto driftsresultat havnet på 5,7 mill. kr for 2018. Netto driftsresultat utgjør 1 % i forhold til driftsinntektene. I justert budsjett for 2018 var det forutsatt ett netto driftsresultat på -2,9 mill. kr. Regnskapet viser en resultatforbedring i forhold til budsjett med 2,8 mill. kr.
- Brutto driftsresultat for 2018 ble på 9,3 mill. kr, mot justert budsjett på 1,6 mill. kr. Opprinnelig budsjett tilsa et brutto driftsresultat på 4,8 mill. kr. Til sammenligning var brutto driftsresultat i regnskapet for 2017 på 12,8 mill. kr.
- Etter avsetninger er driftsregnskapet for 2018 gjort opp med ett regnskapsmessig overskudd på 8,9 mill. kr. Disponering av overskuddet vedtas av kommunestyret. Til sammenligning var det et overskudd på 4,1 mill. kr for 2017.
- Dette er ett greit resultat. Overskuddet består i hovedsak av økte overføringer som kommunen ikke styrer selv, slik som skatteinngang og andre statlige overføringer. Det er fortsatt utfordringer i driften på grunn av tidligere inntektsføring av bruk av premieavvik som har finansiert drift, og bruk av penger på forskudd. Det er økte inntekter på tilskudd. Dette gjør at

vi kun i mars har gjort bruk av kassakreditten igjennom hele 2018. Dette til tross for relativt 2 store byggeprosjekter hvor låne til finansiering ikke ble utbetalt før desember 2018. Det positive resultatet bidrar til å dempe denne pengesituasjonen, men løser ikke den totale utfordringen. Det må fortsatt jobbes med å redusere utgifter for å tilpasse inntektsnivået.

- En benyttet norm for netto driftsresultat er 1,75 % av driftsinntektene, det vil si at Eidskogs netto driftsresultat bør være rundt 10 mill. kr. Det viser at Eidskog Kommune ikke nådde dette normtallet i 2018, og at vi i fremtiden må jobbe målrettet for å bedre driftsresultatet.

Korrigert netto driftsresultat

Den blå linjen uttrykker justert netto driftsresultat for netto premieavvik. Grafen uttrykker således et resultat som man ikke kan basere en stabil økonomisk drift på. For 2014 viser den at vi brukte penger vi ikke hadde, hvor justert driftsresultat var negativt. Den trenden har vi klart å snu fra året 2015 og framover.

Investeringsregnskap

INVESTERINGER OG FINANSIERING 2015 - 2018				
Beløp i hele 1.000 kr.				
	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018
Sum investeringer i.h.t. hovedoversikt regnsk.skjema 2A	70 387	7 134	23 983	38 724
Korreksjon for:				
Andre overføringer/avskrivning av fordringer	0	0	0	
Årets investeringer	70 387	7 134	23 983	38 724
Finansiering:				
Bruk av lån	59 841	1 765	15 950	29 254
Tilskudd/refusjoner	2 700	0	1 146	189
Overf. fra driftsregnskap	0	0	0	0
Momskomp - Drift/Investering	6 428	742	2 504	7 224
Egenkapital/fond	0	0		
Salg av anleggsmidler	1 418	4 627	2 944	1 935
Annet	0		1 439	122
Sum finansiering	70 387	7 134	23 983	38 724

- Ovenstående tabell viser investeringer i større utstyr, bygg/anlegg i perioden 2015-2018 og hvordan de er finansiert.
- Det vises til regnskapsdokumentet når det gjelder investeringer pr. prosjekt/anlegg.
- I opprinnelig budsjett var det forutsatt investeringer med kr. 53,2 mill.kr. Det justerte budsjett tilsier investeringer med 37,1 mill.kr.
- Regnskapet viser at det er anskaffet utstyr, bygg og anlegg for 38,7 mill.kr i 2018. Av dette nevnes bl.a. Børlis-plass med 4,1 mill. kr, større investeringer nevnes Rådhuset med 17,7 mill. kr, Skotterud skole med 2 mill. kr, Gatelys med 3,9 mill. kr, Kommunale veger og bruer med 2,1 mill. kr, Ikt fellesløsninger med 1,4 mill. kr, Ny lastebil med 2 mill. kr
- Av regnskapsførte investeringer på 38,7 mill.kr. er 29,3 mill.kr. (76 %) finansiert ved bruk av lån, jfr. Ovenstående tabell.
- Egenkapitalinnskudd KLP er innbetalt med 1,8 mill.kr.
- Utlån vedr. startlån fra Husbanken er bokført med 11,3 mill.kr.
- Investeringsregnskapet for 2018 er gjort opp uten over- eller underskudd.

6. Balanseregnskap

6.1 Arbeidskapital / Likviditet

Tekst	Pr. 31/12 2014	Pr. 31/12 2015	Pr. 31/12 2016	Pr. 31/12 2017	Pr. 31/12 2018
Sum omløpsmidler	114 448	131 795	173 066	170 582	195 801
Premieavvik	-42 698	-39 841	-42 166	-42 572	-40 497
Ubrukte lånemidler	-9 913	-21 596	-19 596	-4 741	-14 146
Bundne drifts og investeringsfond	-16 648	-20 720	-25 211	-31 446	-30 861
SUM korrigerte omløpsmidler	45 189	49 638	86 093	91 823	110 297
Sum korrigert kortsiktig gjeld	96 017	79 237	95 987	99 895	111 003
Arbeidskapital	-50 828	-29 599	-9 894	-8 072	-706
Kassebeholdn., bankinnskudd	10 735	36 131	56 038	44 881	50 695
Kassekredittlån	0	0	0	0	0

* Sum kortsiktig gjeld er korrigert for kortsiktige bundne fond og avdrag som forfaller innen ett år.

- Overstående tabell viser utviklingen i omløpsmidler, kortsiktig gjeld og beregnet arbeidskapital for perioden 2014-2018.

Nøkkeltall	2018	2017	2016	2015	2014
Likviditetsgrad 1	1,76	1,71	1,80	1,66	1,19
Likviditetsgrad 2	1,40	1,28	1,36	1,16	0,75
Likviditetsgrad 3	0,994	0,919	0,897	0,626	0,471
Arbeidskapital	-706	-8 072	-9 894	-29 599	-50 828
Arbeidskapital ift. driftsinntekter	-0,001	-0,014	-0,018	-0,060	-0,106
Egenkapitalprosent	0,0855	0,0615	0,0589	0,0312	0,0006

- Likviditetsgraden sier noe om evnen kommunen har til å betale sine forpliktelser når de forfaller. Følgende normer for vurdering av nøkkeltallene er satt:
 - Likviditetsgrad 1 – større enn 2
 - Likviditetsgrad 2 – større enn 1
 - Likviditetsgrad 3 – større enn 0,5
 - Arbeidskapitalen må være positiv
 - Arbeidskapitalen ift. driftsinntekter må være positiv, og over 10 %.
- Beregnet arbeidskapital er definert som omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Ovenfor er omløpsmidlene og kortsiktig gjeld korrigert i analyse øyemed for å få et tilnærmet korrekt bilde av likviditetssituasjon som mulig.

- Arbeidskapitalen viser en forbedring fra 2017 til 2018. Arbeidskapitalen pr 31.12.2018 er beregnet til -706 mill.kr. Dette tilsier -0,001 % av driftsinntektene
- Det er angitt at normen for arbeidskapitalen bør være på 10 % av driftsinntektene. Normtallet tilsier at arbeidskapitalen burde være på ca. 58 mill.kr.

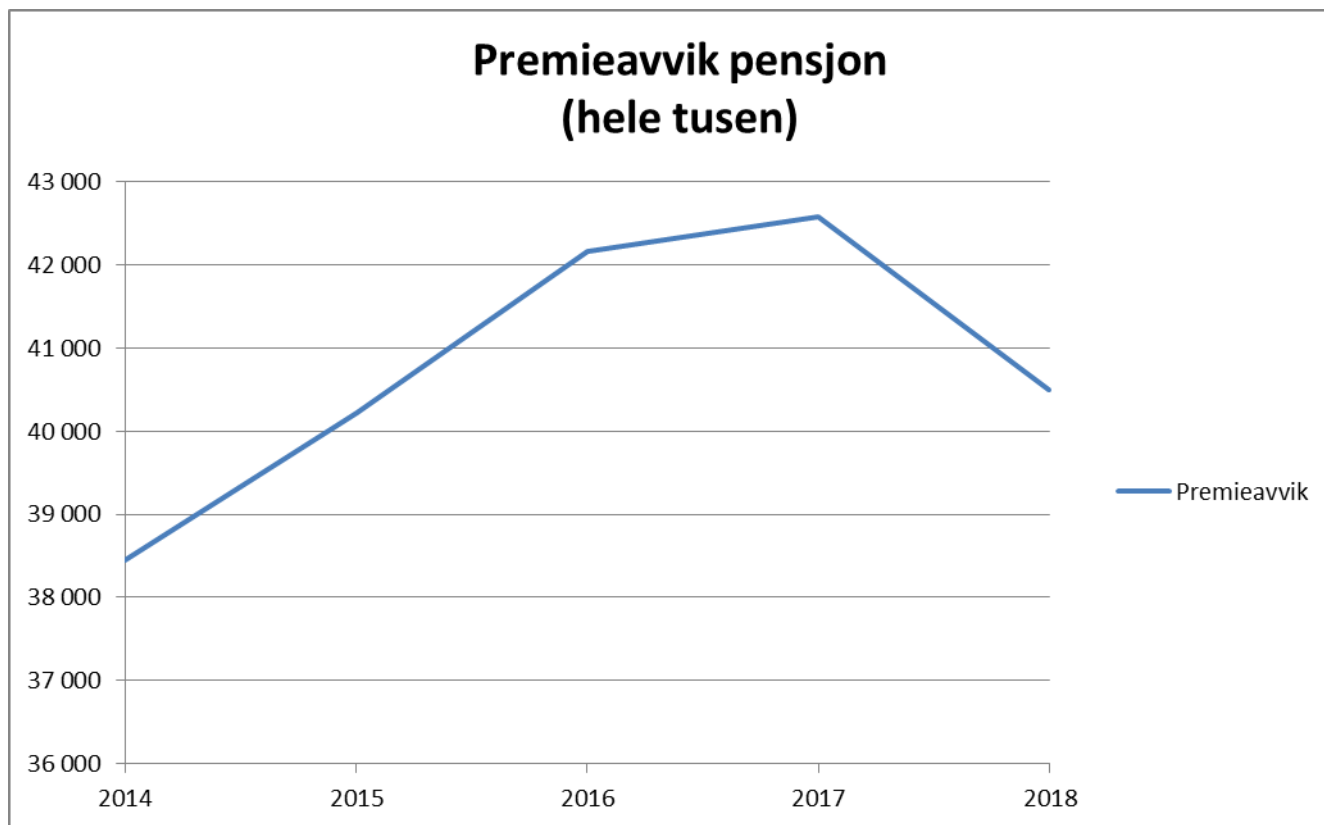
6.2 Langsiktig gjeld og utlån

	Pr. 31.12 2015	Pr. 31.12 2016	Pr. 31.12 2017	Pr. 31.12 2018
Langsiktig lånegjeld	431 161	471 078	455 658	485 062
Herav Startlån	37 265	42 063	44 378	51 516
Lånegjeld ekskl. Startlån	393 896	429 015	411 280	433 546
Selvkost VAR-område	26 215	0	0	0
Skotterudtunet	0	0	0	0
Lånegjeld ekskl. selvkost	367 681	429 015	411 280	433 546
Sum langsiktige utlån	28 965	32 792	31 512	38 568
Herav Startlån	27 940	29 548	28 707	36 297

- Ovenstående tabell viser lånegjeldsutviklingen for årene 2015-2018. Beløp for lånegjeld omfatter bare lånegjeld som er bokført i kommuneregnskapet. Tabellen viser ikke langsiktig lånegjeld inklusive pensjonsforpliktelse, som utgjør ytterligere 746 mill.kr.
- For ordinær lånegjeld (ekskl. startlån) mottar kommunen rente-/og avdrags-kompensasjon på ca. 3,4 mill. kr. for å dekke betjening av gjeld knyttet til tidligere utbygging av omsorgsboliger, sykehjem og skoleanlegg. Kompensasjonen finansierer årlig lån for ca. 48,0 mill. kr.
- Ved overtagelse av lån fra ENKF i 2016 økte den langsiktige lånegjelden med kr 39,9 mill. kr. fra 2015 til 2016. Men da Eidskog kommune ikke har hatt nye låneopptak betaling av til investeringer verken i 2016 eller 2017 ble langsiktig lånegjeld redusert med kr 15,4 mill. kr., til 456 mill. kr pr. 31.12.2017. I 2018 har vi tatt opp 40 mill. kr. I lån til investeringer. Det vises for øvrig til nærmere omtale av lånegjelden i etterfølgende avsnitt om finansforvaltningen, pkt. 7.
- Ved utgangen av 2018 utgjør brutto langsiktig lånegjeld 84 % av driftsinntektene. Dette er en økning på 2 % fra 2017. I fylkesmannens brev vedr. behandling av budsjettene er det angitt som norm at lånegjelden ikke bør overstige 50 % av driftsinntektene. Ved utgangen av 2017 utgjorde lånegjelden 82 % av driftsinntektene.

- I kommunens balanse for 2018 utgjør faste eiendommer/anlegg, utstyr/maskiner, og utlån 558,7 mill.kr., mens lånegjelden utgjør 485 mill.kr., dvs. at lånegjelden utgjør 87 % av nevnte anleggsmidler.

6.3 Premieavvik pensjon

- Ovenstående tabell viser akkumulert premieavvik de siste 5 år. Akkumulert premieavvik var i 2014 kr. 38,4 mill., og er nå i 2018 kr. 40,5 mill. Dette akkumulerte premieavviket på kr. 40,5 mill. vil bli utgiftsført over en periode frem til 2027.
- Amortiserte premieavvik føres slik:
 - Premieavvik f.o.m. 2008 føres over 15 år
 - Premieavvik f.o.m. 2011 føres over 10 år
 - Premieavvik f.o.m. 2014 føres over 7 år

6.4 Regnskapsmessige over-/underskudd

- Driftsregnskapet for 2018 er gjort opp med et regnskapsmessig overskudd på 8,9 mill.kr. Det må vedtas disponering av overskuddet samtidig med

behandling av regnskapet for 2018 i kommunestyret. Her må det tas hensyn til en korrigering av ressurskrevende brukere.

- Regnskapsmessig overskudd for 2017 på 4 mill.kr. er i 2018 disponert til avsetning til disposisjonsfond for premieavvik jmf. K. Sak 040/18.
- Investeringsregnskapet for 2018 er gjort opp uten regnskapsmessige over- eller underskudd.

6.5 Anleggsmidler

ANLEGGSMIDLER 2015-2018				
	31.12 2015	31.12 2016	31.12 2017	31.12 2018
Faste eiendommer				
og anlegg	436 125	470 897	478 480	495 063
Utstyr, maskiner og transportmidler	26 317	30 702	25 412	25 025
Utlån	30 965	34 422	31 512	38 568
Aksjer og andeler	13 140	30 852	31 766	34 009
Sum anleggsmidler ekskl. pensjonsmidler	509 547	566 873	567 170	592 665

- Overstående tabell viser bokført verdi av kommunen anleggsmidler (ekskl. pensjonsmidler) for årene 2015-2018. Anleggsmidlene omfatter bare eiendeler som er bokført i kommuneregnskapet.
- For bygg, anlegg og utstyr er det foretatt ordinære avskrivninger. De oppførte verdiene for bygg og utstyr i balansen angir således restverdi etter avskrivninger. Ubebygde eiendommer har ikke vært gjenstand for avskrivninger.
- Eiendeler i form av aksjer og andeler er oppført med anskaffelsesverdi/pålydende verdi. Det vises til note 5 i regnskapsdokument ang. Eierandeler og bokført verdi.
- Pensjonsmidlene er også en del av anleggsmidlene. I.h.t. aktuarberegningen utgjør pensjonsmidlene for KLP og Statens pensjonskasse i alt 674 mill.kr. pr 31.12.2018.

- Bokført verdi av gruppen «Faste eiendommer og anlegg» er økt med 16,6 mill. kr.

6.6 Egenkapital – fondsbeholdninger

- Hovedoversikt balanse i regnskapsdokumentet viser at kommunens egenkapital er økt fra 2017 til 2018 med 38,8 mill.kr til 152,1 mill. kr. Pr. 31.12.2018. Endringene av enkeltfaktorer som egenkapitalen består av fremgår av hovedoversikten.

FONDSBEHOLDNINGER 2015-2018

Beløp i hele 1.000kr.

	Pr. 31.12. 2015	Pr. 31.12. 2016	Pr. 31.12. 2017	Pr. 31.12. 2018
Disposisjonsfond (driftsfond)	17 861	30 612	49 654	50 117
Ubundne investeringsfond	1 391	31 966	33 155	33 193
Bundne driftsfond	10 718	11 695	15 821	14 347
Bundne investeringsfond	10 002	13 516	15 625	16 514
Sum fondsbeholdninger	39 972	87 789	114 255	114 171

- Overstående tabell viser utviklingen i kommunens totale fondsbeholdninger ved utgangen av året for perioden 2015-2018. Pr. 31.12.2018 utgjør de samlede fondsbeholdninger 114,1 mill.kr., mot 114,2 mill. kr. Pr. 31.12.2017. Det vises til balanseregnskapet og note 6 i regnskapsdokumentet ang. bevegelser på det enkelte fond og fondstyper.
- Etter avsetninger i 2018 er beholdningen på disposisjonsfond (driftsfond) 50,1 mill. kr. Pr. 31.12.2018. Fondene kan brukes til drift- og investeringsformål. Fondet må bygges opp for ikke å svekke den likviditetsmessige situasjonen ytterligere. Oppbygging av dette fondet vil være med på å skape en sunnere kommuneøkonomi.
- Ubundne investeringsfond utgjør 33,1 mill. kr. Pr. 31.12.2018. Fondene kan brukes til egenkapital ved investeringer og utlån.
- Bundne driftsfond utgjør 14,3 mill.kr. pr 31.12.2018. Dette gjelder øremerkede statstilskudd og gavemidler som er avsatt til bruk for det formålet de er gitt til (vesentlig til helse og omsorg) og andre bundne fond, bl.a. selvkost.
- Bundne investeringsfond utgjør 16,5 mill. kr. Pr. 31.12.2018. Dette gjelder mottatte avdrag på startlån som skal brukes til ekstraordinær nedbetaling

av lån. Dette fondet er med på å bedre den likviditetsmessige situasjonen til kommunen.

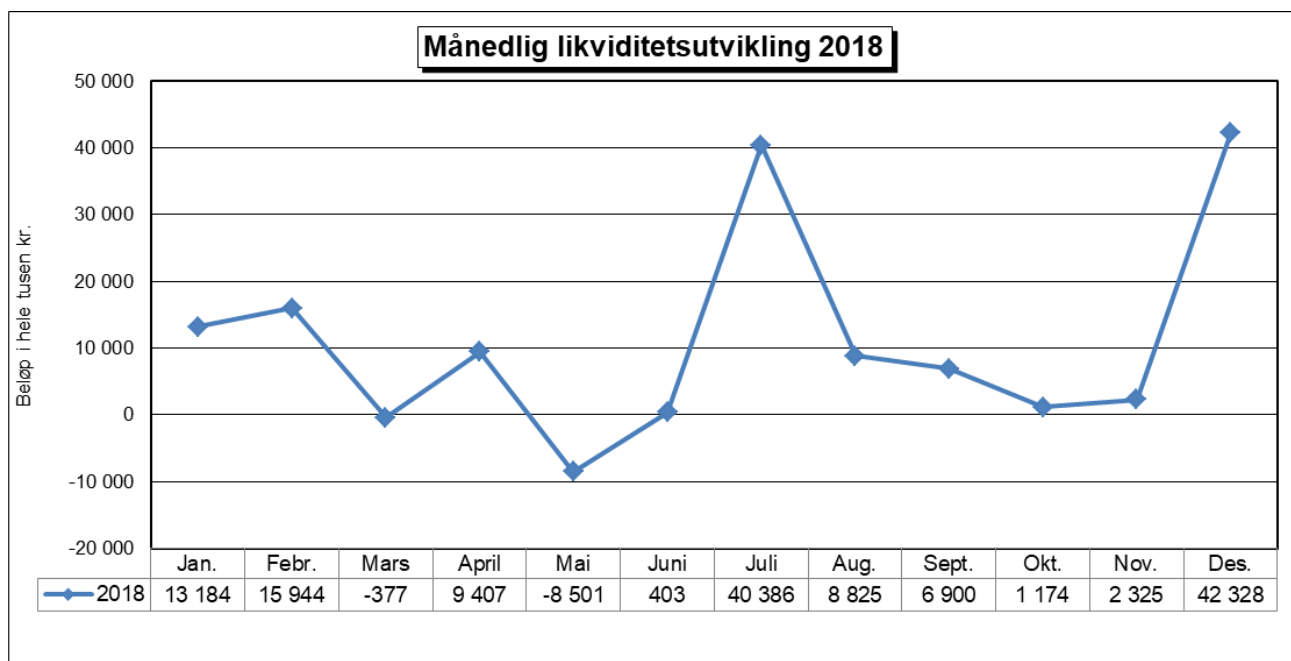
- Beholdninger på ubundne drifts- og investeringsfond er meget beskjedne. Det bør i fremtidige budsjetter foretas avsetninger til fond som bl.a. kan brukes som «buffere/reserver» ved større uforutsette utgiftsøkninger/inntektssvikt, og som egenkapital ved investeringer.

6.7 Kommunens garantiansvar

- I.h.t. kommuneloven m/forskrifter kan kommunen i visse tilfeller garantere for andres økonomiske forpliktelser – vesentlig låneforpliktelse.
- I regnskapsdokumentet, note 3, er det inntatt en oversikt over kommunens garantiforpliktelser. Pr. 31.12.2018 utgjør samlede garantiansvar 27,1 mill.kr., mens det ved utgangen av 2017 var 29 mill. kr.
- Det er i 2018 ikke gitt nye garantier.
- Det er ikke avsatt midler til dekning av eventuelle tap på gitte garantier. Dersom garantiansvar inntreffer, må beløpet bevilges, eller det kan søkes kredittgiveren om at kommunen overtar låneforpliktelsene.

7. Finansforvaltning

7.1 Forvaltning av kortsiktig likviditet for driftsformål

- Overstående diagram viser beholdning av likvide midler på brukskonto i bank ved utgangen av hver måned i 2018. Beholdning på brukskonto varierer i forhold til tidspunkt for innbetalinger og utbetalinger. Beholdninger kan i løpet av hver måned ha vært større og mindre enn det som fremgår av diagrammet.
Pr. 31.12.2018 var beholdningen på brukskonto i bank 42,3 mill.kr, mens den pr 31.12.2017 var på 32,6 mill. kr. Vi hadde ett låneopptak på 40 mill. kr i desember som også ligger inne i summen på kr 42,3 mill. kr pr 31.12.2018
- Kommunen har hatt en kassakredittramme på 35 mill. kr. I 2018. Kredittrammen har vært belastet i både mars og mai i 2018.
- Beholdningen av midler på brukskonto i bank inneholder også bl.a. bundne drifts- og investeringsfond, ubundne drifts- og investeringsfond og ubrukte lånemidler vedrørende investeringer. Når en trekker disse midlene fra beholdningen på brukskonto forsterker dette den negative likvide driftssituasjonen.

- I.g.t finansreglementet kan kortsiktige finansielle aktiva plasseres som følger:

Aktiva:	Minimum	Normal	Maksimum
Sertifikater/Pengemarkedsfond	0 %	40 %	80 %
Bankinnskudd	20 %	60 %	100 %

Kommunen har ikke ledig driftslikviditet for plassering i sertifikater/pengemarkedsfond. Alle likvide midler, i alt 50,7 mill. kr. Jfr. Kommunens regnskap for 2018, er plassert i bankinnskudd i norsk bank (Sparebanken Hedmark). Kommunen hadde pr. 31.12.2018 ikke noe av driftslikviditeten plassert på bankkonto med tidsbinding av rente.

➤ **Renter:**

Innskuddsrenter – brukskonto:

I.h.t. samarbeidsavtalen med Sparebanken Hedmark er innskuddsrenten basert på 3 mnd. NIBOR pluss 0,6 punkter for 2018.

I 2018 har det vært følgende innskuddsrente på brukskonto faktisk vært som følger:

	Pr. 01.01.18	Pr. 30.04.18	Pr. 31.08.18	Pr. 31.12.18
3 mnd. NIBOR	0,84 %	1,14 %	1,03 %	0,80 %
Tillegg(marginrente)	+0,60 %	+0,60 %	+0,60 %	+ 0,60 %
Kontoens rentesats	1,44 %	1,74 %	1,63 %	1,40 %

*iht. rente på tidspunkt hvor innskuddsrente er oppnådd eller nærmeste dato når innskuddsrenten er oppnådd

- Renteinntekter/avkastning på alle kommunens bankkonti utgjør 0,4 mill.kr. i 2018.
- I.h.t. samarbeidsavtalen med Sparebanken Hedmark er renten for bruk av kassekreditt knyttet til 3 mnd. NIBOR med tillegg (marginrente) på 1,5 punkter.

I 2018 har det vært følgende forbruksrente på kassekredittbruk:

	Pr. 01.01.18	Pr. 30.04.18	Pr. 31.08.18	Pr. 31.12.18
3 mnd. NIBOR	0,84 %	1,14 %	1,03 %	0,80 %
Tillegg(marginrente)	+1,50 %	+1,50 %	+1,50 %	+1,50 %
Kontoens rentesats	2,34 %	2,64 %	2,53 %	2,30 %

*iht. rente på tidspunkt hvor kassekreditten er faktisk brukt eller rente på nærmeste dato for bruk

- Risikoeksponering – renter av likvide midler:
Beholdning på brukskonto og rentenivået i 2018 fremgår av overstående oversikter. En endring av inntektsrenten på +/- 1 % vil ikke ha vesentlig innvirkning på inntektsforutsetningen og budsjettbalansen for 2019.

7.2 Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje (langsiktige lån)

- Det er i løpet av 2018 opptatt 3 nye lån:
5,0 mill.kr i Husbanken til «Startlån» for videre utlån (jfr. K. Sak 125/17)
5,0 mill. kr i Husbanken til «Startlån» for videre utlån (jfr. K. Sak 0044/18)
40,0 mill. kr til investeringer(jfr. K. sak 125/17)
- Det er i 2018 betalt løpende avdrag på lån ihht. nedbetalingsavtaler med 20,6 mill.kr.
- Nedenstående oppstilling viser kommunens lån pr. 31.12.17 og 31.12.18.

	Pr. 31.12.17				Pr. 31.12.18			
Långiver	Antall lån	Lånegjeld i kr.	%-andel av lånegjeld	Gj.sn. avdragstid	Antall lån	Lånegjeld i kr.	%-andel av lånegjeld	Gj.sn. avdragstid
<i>Lån med flytende rente:</i>								
Husbanken (startlån)	14	44 377 982	9,7 %	20 år	16	51 515 873	10,6 %	20 år
Husbanken (fra ENKF)	1	886 068	0,2 %		1	859 934	0,2 %	
KLP/ Kommunekreditt	3	33 405 041	7,3 %		3	31 002 865	6,4 %	
Kommunalbanken	11	133 056 360	29,2 %		11	127 710 780	26,3 %	
Sum		211 725 451				211 089 452		
<i>Lån med rentebinding:</i>								
Kommunalbanken	1	108 024 690	23,7 %	25 år	1	103 327 970	21,3 %	25 år
KLP/ Kommunekreditt	2	135 908 257	29,8 %	26 år	3	170 644 241	35,2 %	26 år
Sum lånegjeld	32	455 658 398	100 %		35	485 061 663	100 %	

Alle lån er i norske kr. og er opptatt i offentlige og private finansinstitusjoner. Spesifikasjon av saldo på enkelt lån pr. långiver fremgår av regnskapsdokumentet.

For ordinær lånegjeld (ekskl. startlån) mottar kommunen rente-/og avdragskompensasjon på ca. 3,4 mill. kr. for å dekke betjening av gjeld knyttet til tidligere utbygging av omsorgsboliger, sykehjem og skoleanlegg. Kompensasjonen finansierer årlig lån for ca. 48,0 mill. kr.

Renter – langsiktig lånegjeld:

Iht. finansreglementet skal 1/3 av låneporteføljen ha fastrentetilknytning. I august 2017 og desember 2017 ble det inngått avtale om rentebinding i 3 år på 2 nye lån på hhv 1,85 % og 1,75 %. Samt at nytt låneopptak på 40 mill. kr i 2018 er med rentebinding i 3 år på 2,04 %
Rentebinding er med på å skape forutsigbarhet m.h.t. renteutgifter.

I forhold til sammenligning med «3 mnd. NIBOR» rentenivå har flytende og fastrente på kommunens lån hos långiver vært som følger i 2018:

	Pr. 01.01.18	Pr. 30.04.18	Pr. 31.08.18	Pr. 31.12.18
3 mnd. NIBOR	0,84 %	1,14 %	1,03 %	0,80 %
<i>Lån med flytende rente:</i>				
Husbanken (startlån)	1,60 %	1,60 %	1,46 %	1,46 %
Husbanken(ENKF)	1,60 %	1,60 %	1,46 %	1,46 %
KLP				1,95 %
Kommunalbanken	1,50 %	1,70 %	1,85 %	1,85 %
Kommunalbanken (NIBOR rente + margin)				1,86 %
<i>Lån med fastrente:</i>				
Kommunalbanken	2,03 %	2,03 %	2,03 %	2,03 %
KLP/ Kommunekreditt	1,85 %	1,85 %	1,85 %	1,85 %
KLP/ Kommunekreditt	1,74 %	1,74 %	1,74 %	1,74 %
KLP/ Kommunekreditt	0,00 %	0,00 %	0,00 %	2,04 %

- Som tabellen viser har det vært en liten nedgang i 2018 hva gjelder flytende rente. Inngåelse av ny fastrenteavtale viser en litt høyere rente, sammenlignet med forrige 3 års avtale.
- Risikoeksponering – renter på lån:
Ut fra en lånegjeld på ca. 211 mill.kr med flytende rentetilknytning ved utgangen av 2018 vil en økning på 1,0 % medføre en rentekostnad på 2 mill.kr. på årsbasis. Det må derfor være reserver i budsjettet for å håndheve et evt. høyere rentenivå. Historisk sett er renten nå på et fortsatt lavt nivå.

7.3 Langsiktige finansielle aktiva

- I finansreglementet er det følgende definisjon av langsiktige finansielle aktiva (pkt. 8.2):
«Langsiktige finansielle aktiva omfatter de finansielle eiendeler som i henhold til foreliggende prognoser, budsjetter eller planer ikke skal

benyttes til drift, investeringer eller nedbetaling av gjeld de nærmeste 36 måneder».

- Kommunen har i 2018 ikke hatt noen langsiktige plasseringer av ledig likviditet i obligasjoner, sertifikater, pengemarkedsfond, aksjefond og lignende.
- Kommunen har ikke ledig likviditet for slik plassering.

8. Nøkkeltall fra KOSTRA 2018

Nøkkeltall overordnet økonomi	Eidskog 2015	Eidskog 2016	Eidskog 2017	Eidskog 2018	Gruppe 11 2018	Landet u Oslo 2018
Brutto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,8	4,9	2,5	1,7	1,4	1,7
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	3,9	4,5	1,9	1,0	1,5	2,1
Frie inntekter i kroner per innbygger	54 633	57 415	58 438	60 021	56 820	55 132
Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter ex pensjonsforpliktelser	100,9	92,7	88,1	90,1	106,4	104,1
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter	11,7	12,2	11,4	13,5	17,0	21,0
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	61 641	68 069	75 959	78 666	86 930	73 651
Nøkkeltall oppvekst						
Netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	137 856	140 031	143 506	166 687	153 391	153 249
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor, per innbygger 6-15 år	115 777	122 846	124 590	129 601	121 494	112 430
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	92,2	92,1	85,4	89,1	92,5	92,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	7,3	8,1	6,8	6,8	8,6	7,9
Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten	10 369	11 001	11 495	13 679	11 166	10 828
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	11,2	10,5	8,2	7,5	3,6	3,1
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	162 396	181 762	201 823	217 646	204 826	211 246
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, per elev	114 554	136 082	147 684	152 242	134 836	128 128
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	14,3	12,8	13,0	13,5	13,3	14,2
Nøkkeltall helse						
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten	2 087	2 320	2 095	2 423	3 119	2 888
Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten	21 430	19 055	20 539	22 799	23 071	19 895
Netto driftsutgifter til livsopphold pr. innbygger	1 859	1 546	1 538	1 755	1 059	1 164
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	10,9	11,1	11,2	11,3	12,4	11,3
Fysioterapiårsverk per 10 000 innbyggere,	13,4	11,8	12,5	9,3	10,2	9,5

kommunehelsetjenesten						
Andel mottakere av hjemmetjenester 67 år og over	276	270	276		..	..
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner	100,0	100,0	100,0	100,0	98,4	98,0
Brutto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr innb. 18-66 år(kr)	814,0	835,8	743,6		315,5	592,3
Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass	1 093 525	862 519	894 506	908 642	1 172 605	1 210 805
Nøkkeltall Teknikk, plan og miljø	Eidskog 2015	Eidskog 2016	Eidskog 2017	Eidskog 2018	Gruppe 11 2018	Landet u Oslo 2018
Kommunalt disponerte boliger- kr pr. innbygger	808	5 685	6 608	8 146	1 248	1 262
Årsverk i brann- og ulykkesvern pr. 1000 innbyggere	0,59	0,49	0,49	0,49	..	0,71
Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	2 418	2 483	3 515	..	2 773	3 252
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	5 835	6 180	6 455	7 155	3 436	3 745
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	1 645	2 066	1 714	2 265	2 520	2 682
Bto. driftsutgifter i kr pr. innbygger-kommunal vei og gate	1 409	1 574	1 866	1 714	1 538	1 298
Behandlede dispensasjonssøknader(ant)	9	4	14	16	2384	14 948
Nøkkeltall administrasjon						
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innbygger	4 919	4 280	4 843	5 165	4 221	3 947
Gjennomsnittlig stønadslegde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt(måneder)	7,1	5,9	6,1	6,3	265,4	2 139,7
Brutto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg – kr pr. innbygger	395	448	537	1 076	498	422
Generell eiendomsskattesats pr 1000 innbygger	6,50	6,50	4,00	3,00	..	..

9. Medarbeidere

Eidskog kommune er som alle andre kommuner en tjenesteproduserende virksomhet som er avhengig av at ansatte trives, gjør jobben mest mulig effektivt, og gjør en brukerrettet innsats for innbyggerne.

Ved utgangen av 2018 var det totalt 491 faste årsverk i kommunen.

Gjennomsnittsalderen blant de ansatte er ca. 45 år.

Antall årsverk i kommunen har de 3 siste årene utviklet seg på følgende måte:

Årsverk	2016	2017	2018
Antall faste årsverk	471,33	490,73	490,74
Antall årsverk engasjement	39,63	38,27	36,97
Sum faste og engasjement	510,96	529,00	527,71

*Tabellen er satt opp etter rapporter hentet fra lønnssystemet, dvs. faktiske årsverk på det gitte telletidspunktet 31.12.

**Årsverk engasjement er på tidspunktet 31.12, bruk av vikarer varierer sterkt gjennom året på grunn av svingninger i de pålagte tjenestene.

***Vikariater som løper over årsskiftet vil telle som årsverk. I slike tilfeller vil dette vises som høyere antall årsverk enn faktiske årsverk.

Likestilling

Eidskog kommune er kjønnsfordelingen blant de ansatte ca. 83 % kvinner og 17 % menn. I Rådmannens ledergruppe har det vært 60 % menn og 40 % kvinner. På avdelingsledernivå er det 90 % kvinner og 10 % menn.

Det er i løpet av året ikke iverksatt eller planlagt å iverksette tiltak for å fremme formålet i diskrimineringsloven og i tilgjengelighetsloven.

Saker i Arbeidsmiljøutvalget i 2018.

- Arbeidsmiljøutvalget har behandlet og vedtatt en overordnet HMS-plan for Eidskog kommune.
- Det er opprettet et Akan-utvalg som er et underutvalg til arbeidsmiljøutvalget.
- Akan-utvalget har revidert Eidskog kommunes retningslinjer for AKAN.
- Akan-utvalget har utarbeidet en policy for rusmiddelbruk og spill for ansatte i Eidskog kommune.
- Revidert varslingsplakaten.
- Behandlet og vedtatt kompetanseplan for Helse- og omsorgstjenestene 2018 – 2022.
- Organisering av fremtidig drift av Eidskog brannvesen.
- Ellers har det vært tradisjonelle saker slik som regnskap og rådmannens forslag til budsjett.

Arbeidsmiljø.

- I løpet av 2018 har Glåmdal HMS tjeneste deltatt på AMU møter.
- De har bistått i arbeidet med revidering av AKAN retningslinjene.
- De har bistått på verneombudssamling.
- De har arrangert førstehjelpskurs i flere avdelinger/enheter.
- De har også deltatt på vernerunder, og ellers aktivt med i forhold til sykefraværsoppfølging ved deltagelse på dialogmøter og støttesamtaler.

Hver enkelt avdeling har i 2018 fått utarbeidet en egen handlingsplan i forhold til HMS tiltak. Vår bedriftshelsetjeneste, Glåmdal HMS tjeneste utarbeider dette i samarbeid med den enkelte avdelingsleder og tillitsvalgte og verneombud.

Det blir hvert år utarbeidet årsrapporter på HMS tiltak som er gjennomført i den enkelte avdeling, samt en overordnet årsrapport.

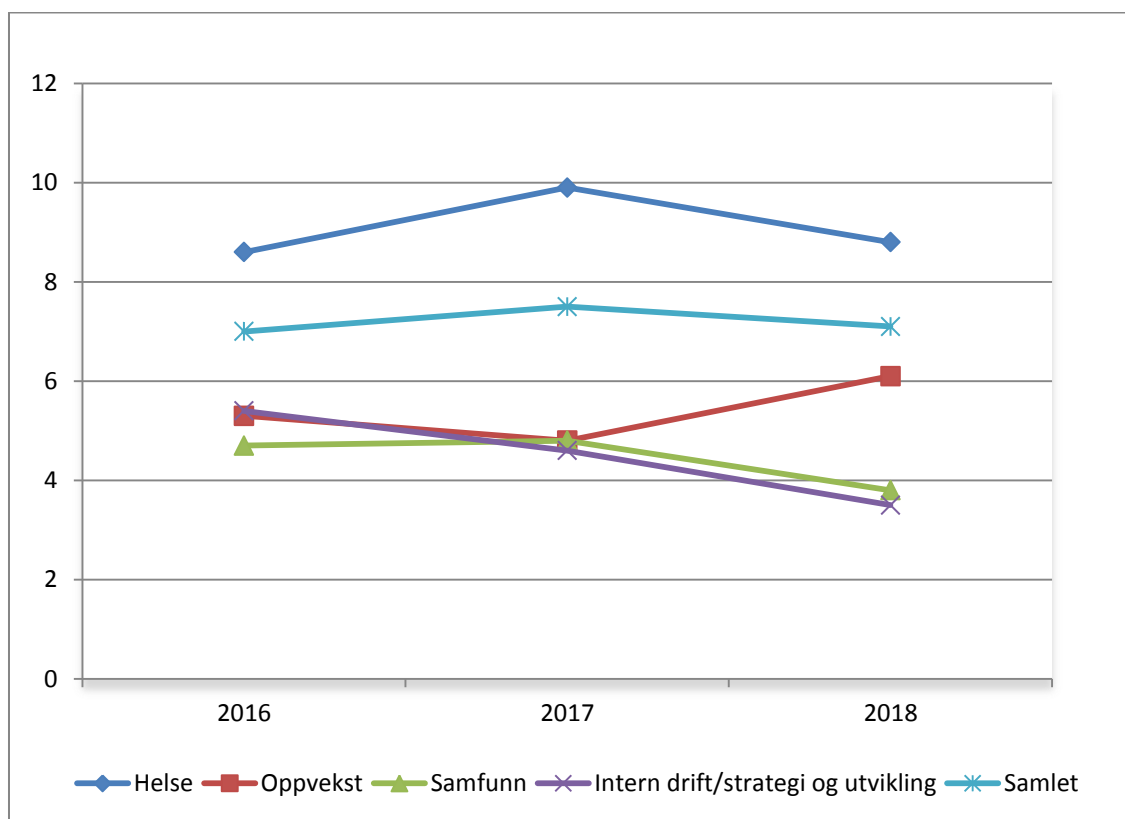
Bedriftshelsetjenesten og Eidskog kommune utarbeider også hvert år en overordnet handlingsplan.

Det er i løpet av året ikke rapportert om ulykker av betydning.

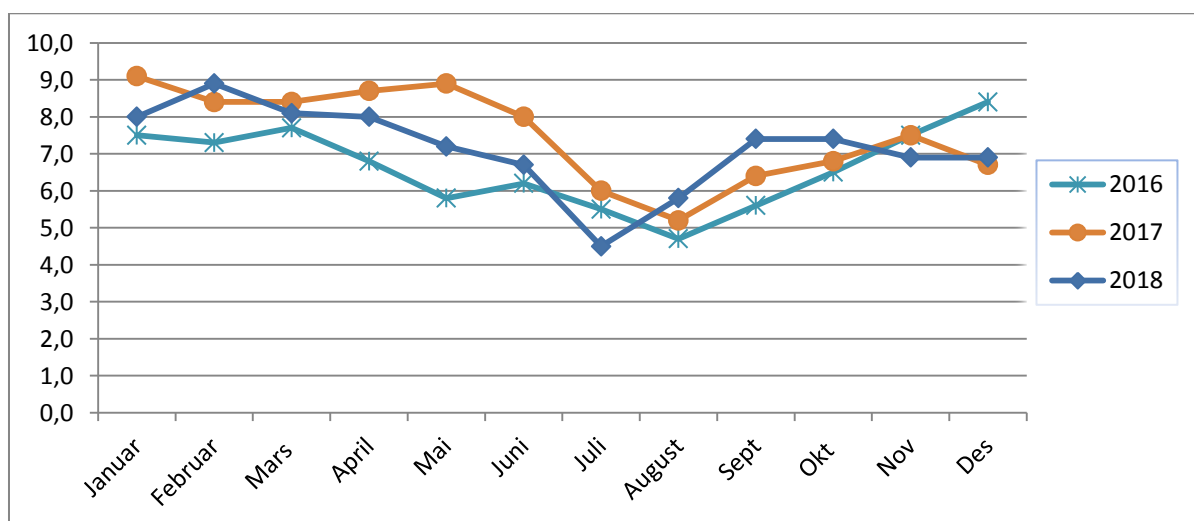
Sykefravær:

Sykefraværet var på 7,1 % totalt for kommunen.

Sykefravær sammenligning 2016-2018 for enhetene.

Sykefravær sammenligning 2016-2018 pr måned

Kompetanseheving

Følgende tabell viser omfanget av kompetanseløftet, og antall medarbeidere som er under utdanning.

	2016	2017	2018
Ufaglærte som tar fagbrev	12	15	9
Faglærte som tar videreutdanning	7	2	2
Ufaglærte/faglærte som tar Høyskoleutdanning 3 årig	4	5	3
Etter/videreutdanning for høyskole-personell på høyskolenivå påbegynt/pågående/avsluttet (Inklusiv pågående mastergrad)	17	18	33

Kommunen hadde i tillegg 12 lærlinger pr. 31.12.2018.